

Ginekoloģijas klīnikas pacientu dzimumdzīves paradumu un seksuālās veselības rādītāju raksturojums

Ieva Briedīte, Gunta Ancāne¹, Svetlana Ropa²

Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra;

Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

¹*Rīgas Stradiņa universitāte, Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas katedra, Latvija*

²*Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte;*

Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. Seksualitāte ir fundamentāla cilvēka identitātes daļa, un seksuālā veselība lielā mērā ietekmē cilvēka dzīves kvalitāti. Seksuālā disfunkcija tiek definēta kā seksuālās atbildes cikla traucējumi, kas rada emocionālu distresu vai interpersonālus sarežģījumus. Seksuālā veselība ir atzīta par daļu no kopējās veselības, tomēr pētījumi liecina, ka tā netiek pietiekami novērtēta medicīniskās aprūpes procesā, jo tikai neliela daļa ārstu aktīvi interesējas par pacientu seksuālo veselību un tikai neliela daļa pacientu, kam ir seksuāla rakstura sūdzības, runā par tām ar ārstu. Šī pētījuma nolūks bija rosināt aktīvāku ginekologu iesaisti pacientu seksuālās veselības novērtēšanā, veicinot ārstu izpratni par savu pacientu seksuālās dzīves paradumiem un noskaidrojot biežākās pacientu seksuālās disfunkcijas problēmu jomas.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija padziļināti aplūkot ginekoloģisko pacientu seksuālo veselību, noskaidrojot dzimumdzīves paradumus un novērtējot sieviešu seksuālās funkcijas kvalitātes galvenos rādītājus. Pētījumā tika iekļautas 209 vispārēja profila stacionāra ginekoloģijas nodaļas pacientes, kas brīvprātīgi piekrita piedalīties. Iekļaušanas kritēriji bija vecums 18–50 gadi un dzimumdzīves esamība pēdējo 4 nedēļu laikā. Anketēšanai tika izmantota standartizēta *FSFQ28 (Female Sexual Function Questionnaire)* anketa, ar kuras palīdzību tika iegūti dati par sieviešu dzimumdzīves paradumiem, kā arī analizēti seksuālās dzīves kvalitātes 8 galvenie rādītāji (iekāre, uzbudinājuma sajūtas, lubrikācija, kognitīvais uzbudinājums, orgasms, baudījums, sāpes, partneris), kas tika sadalīti 3 funkciju līmeņos: normāla seksuālā funkcija, robežfunkcija un seksuālā disfunkcija. Pētījums tika saskaņots Rīgas Stradiņa universitātes Ētikas komitejā. Iegūtie dati tika apstrādāti, izmantojot *SPSS 17.0* statistikas programmu.

Rezultāti. Biežākās atbildes (procentos) par seksuālās dzīves paradumiem pēdējo 4 nedēļu laikā: sagaidīt seksuālo aktivitāti no partnera puses vēlējās bieži (42,58%); iniciatores seksuālām aktivitātēm bija dažreiz (45,93%); uzbudinājuma sajūtas dzimumorgānos jūta dažreiz (44,98%), lubrikāciju jūta dažreiz (35,41%); emocionālu uzbudinājumu jūta dažreiz (37,80%); piedalījās dzimumaktā 5–8 reizes (32,06%); piedalījās arī seksuālās aktivitātēs bez dzimumlocekļa penetrācijas (77,99%), kas visbiežāk radīja ļoti patīkamas izjūtas (47,85%); orgasmu seksuālo aktivitāšu laikā sasniedza bieži (26,79%), emocionāli tuvas saviem partneriem jutās bieži (32,06%); sāpes dzimumakta laikā visbiežāk nejūta nemaz (59,33%); jutās mēreni apmierinātas ar sevi seksuālo aktivitāšu laikā (42,11%); visbiežāk nebija negatīvu sajūtu saistībā ar partneri (69,86%). Aprēķinātais seksuālās disfunkcijas biežums katram no 8 noteiktajiem rādītājiem: iekāre – 26,79%, uzbudinājuma sajūtas – 46,41%, lubrikācija – 40,67%, kognitīvais uzbudinājums – 38,76%, orgasms – 29,67%, baudījums – 15,31%, sāpes – 6,22%, partneris – 11,96%.

Secinājumi. Pētāmās grupas sievietes labprāt piedalās seksuālās aktivitātēs, izvēlas dažādus to veidus un lielākoties gūst apmierinājumu, lai arī ne vienmēr izjūt pietiekamu uzbudinājumu. Biežākās seksuālās disfunkcijas formas pētītajā ginekoloģisko pacientu grupā ir uzbudinājuma un lubrikācijas traucējumi, retāk sastopamā disfunkcijas forma ir sāpju radītie traucējumi.